

виконання кроків обмірів, креслень фрагменту архітектурного об'єкту, виконання замальовок та екстампажів окремих елементів і деталей, елементів документального фотографування. Для виконання обмірів застосовуються також геодезичні прилади та інструменти, а також інші сучасні засоби вимірювання архітектурних об'єктів.

Загалом, архітектурні обміри – невід'ємна складова та важливий елемент архітектурної освіти, що не тільки формує поняття про архітектурний об'єкт та засоби його графічного відображення, закладає навички проведення обмірів будівлі та її окремих елементів, але також певною мірою наближає студента-архітектора до пам'ятки архітектури, сприяє кращому її розумінню та більш глибокому сприйняттю.

Василенко О. Б., д-р арх., проф., **Полонська О. М.** канд., арх., доц.
Одеська державна академія будівництва та архітектури

СИСТЕМА БЕЗПЕРЕРВНОЇ АРХІТЕКТУРНО-ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ

Актуальність дослідження полягає в тому, що розвиток і безперервність архітектурно-художньої освіти в сучасному суспільстві - одне з актуальних питань архітектурної науки України. Творче, естетичне, професійне виховання підростаючого покоління характеризує рівень культури суспільства, економічний і соціальний розвиток. Перебування студентів у навчальному закладі має сприяти прояву творчого таланту молоді. У зв'язку з цим виникають актуальні проблеми розміщення, територіальної організації, об'ємно-планувальних рішень освітніх і культурних установ в архітектурно-містобудівній структурі міста, району чи регіоні.

Вихідними факторами при розробці даної теми з'явилася потреба в талановитих і професійних архітекторів, містобудівників, дизайнерів, художників в зв'язку з інтенсивним розвитком малого промислового виробництва і зростанням міст, підвищення рівня вимог населення до предметно-просторового оточення, а також територіальна роз'єднаність навчальних закладів, відсутність системи в питаннях їх розміщення в структурі міста і району. Це негативно позначається на вирішенні питань взаємовпливу, методики, взаємо збагачення, взаємо виховання. В соціальному плані система архітектурно-художньої освіти взаємопов'язана з такими сферами, як культурне обслуговування (музеї та виставкові зали, бібліотеки), виробництво (від дизайну етикеток до дизайну сучасного автомобіля), торгівля (книжкові магазини з багатим асортиментом і доступним споживачеві товаром і витратних художніх матеріалів: фарби, папір, картон).

Мета дослідження – розробити систему безперервного архітектурно-художньої освіти і дати рекомендації.

Методами наукового дослідження є всебічний аналіз і синтез, моделювання ситуації. У роботі застосовано комплексний підхід до проблеми, проводилися вивчення і аналіз вітчизняного і зарубіжного досвіду проектування навчальних закладів.

До об'єкту дослідження відносяться установи системи безперервного архітектурно-художньої освіти (ОДАБА), яка складається з наступних підсистем: 1) дошкільної освіти; 2) додаткової освіти; 3) професійної освіти; 4) культурно-розважальних центрів; 5) професійних спілок (Спілка художників, Спілка дизайнерів, Спілка архітекторів; 6) побутового обслуговування; 7) виробничої сфери.

На розвиток світової архітектури і методики архітектурно-художньої освіти вплинули такі навчальні установи, як школа мистецтв в Глазго Чарльза Макінтоша (1896), організація «Німецький Веркбунд» Германа Матезиуса, вища школа будівництва і дизайну «Баухауз» (засновник Вальтер Гропнус, 1915 р.), Іллінойскій технологічний інститут (арх. Міс Ван дер Рое, 1938 г.).

Інтегрований простір характерний для навчальних закладів, в яких всі функціональні зони об'єднані в ціле композиційним ядром або зовнішньою оболонкою. Композиція будівлі - компактна. Структура будівель може послідовно розвиватися, формується оптимальне функціональне зонування. Навчальні заклади такого типу в основному побудовані за індивідуальними проектами (Школа мистецтв в Глазго, Центр дизайну і мистецтв ім. Аронова, Архітектурний інститут в м. Києві та ін.).

В результаті проведеного дослідження визначені основні етапи розвитку зарубіжного та вітчизняного проектування будівель для навчальних закладів архітектурно-художньої освіти, що дозволило виявити перевагу зарубіжного досвіду перед вітчизняним як в розвитку функціонально-планувальної, архітектурно-містобудівної структури, так і в матеріально-технічній та методичній базі.

Складена класифікація з урахуванням існуючих фондів навчальних будівель Одеської області: пристосовані приміщення в окремо розташованих будівлях культурного чи соціального значення (Палаці культури, пам'ятники архітектурної спадщини), пристосовані приміщення в типових будівлях навчальних закладів (дошкільних, шкільних, позашкільної додаткової освіти), в прибудовах або на першому поверсі житлових будинків, а також будівлі, індивідуально спроектовані для даного навчального закладу.

Розроблена функціонально-планувальна типологія комплексу будівель для установ ОДАБА: дошкільні установи і заклади додаткової освіти, спеціалізовані школи, установи початково-професійної, середньо-професійної та вищої професійної освіти.

Запропоновані рекомендації по номенклатурі навчальних приміщень, аудиторій, майстерень, лабораторій в залежності від рівня навчального

закладу. Запропоновані реконструктивні заходи в типових будівлях; на конкретних прикладах представлена реконструкція пристосованих будівель навчальних закладів; розроблений експериментальний проект будівлі вищого навчального закладу і навчально-виставкового центру.

Модель системи безперервного архітектурно-художньої освіти сприяє формуванню загального, принципового уявлення про структурну, функціональну та композиційно-просторову організацію академії. Однак з урахуванням загальних принципів розвитку і в залежності від величезного комплексу впливу факторів на них в кожному конкретному випадку була сформована індивідуальна функціонально-планувальна структура, відповідна освітній програмі і нормативним вимогам, яка органічно включається в містобудівну тканину міста або району.

Результати дослідження можуть використовуватись при розробці системи безперервного архітектурно-художньої освіти в будь-якому регіоні, області або великих містах України.

Вергунов С. В., канд. мист., проф., **Морозюк Ю. В.**, асист.
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ ДОМ ХНУМГ ім. О. М. БЕКЕТОВА

Кафедра «Дизайну та образотворчого мистецтва» була організована в Харківському національному університеті міського господарства імені О. М. Бекетова наприкінці 2017 року. У лютому 2018 року кафедра отримала офіційні документи від МОН України на право підготовки бакалаврів за двома спеціальностями: 022 «Дизайн» та 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», а влітку 2018 року був проведений перший набір студентів.

При створенні кафедри «ДОМ» визначальною умовою стало знаходження принципової відмінності в системі підготовки майбутніх фахівців від уже існуючих кафедр аналогічного профілю. На сайті «Abiturients.info» розміщено інформацію про 27 ВНЗ та 12 коледжів, де можна отримати дизайнерську освіту. За даними освітнього порталу «Освіта.іа», в Україні спеціальності 022 Дизайн, за різними спеціалізаціями, готують у 63 ВНЗ. Всеукраїнський освітній портал «parta.ua» називає цифру в 80 вузів III та IV рівня акредитації та різних форм власності, в яких можна отримати дизайнерську освіту. Якщо враховувати, що в деяких ВУЗах, в залежності від спеціалізації, може бути кілька кафедр, як, наприклад 4 кафедри в КНУТД або 5 кафедр в ХДАДМ, то можна припустити, що сьогодні в Україні різним спеціалізаціям дизайну навчають не менше 100 кафедр.